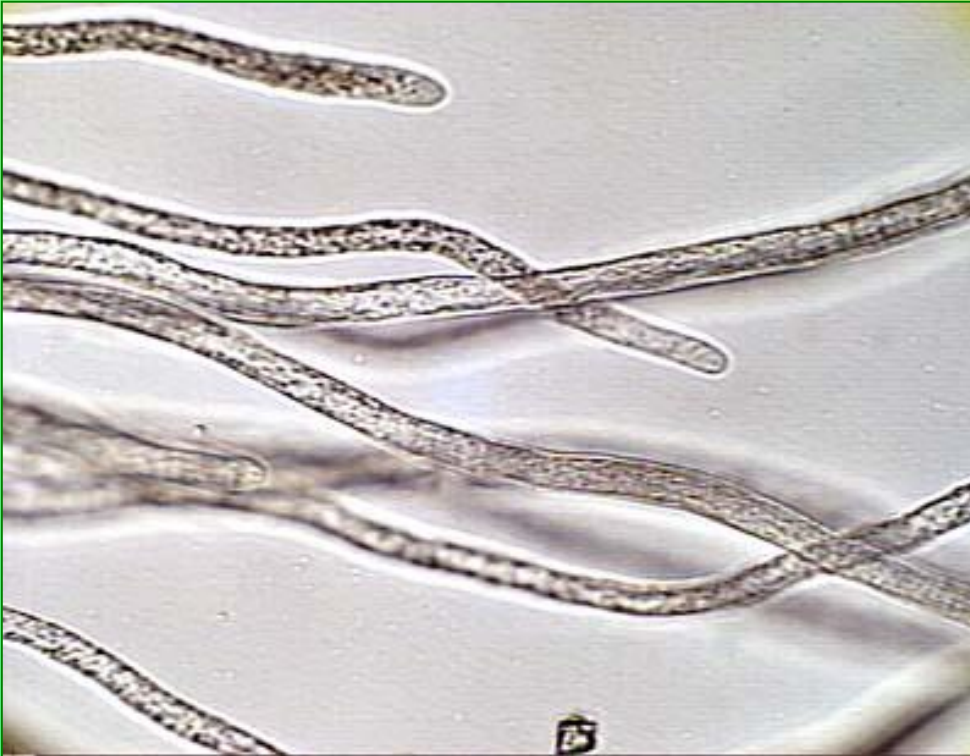

SEENED

Seened — hüüf

Evolutsiooniliselt vanematel seentel **hüüfides** rakuvaheseinad puuduvad, noorematel rakuvaheseinad olemas

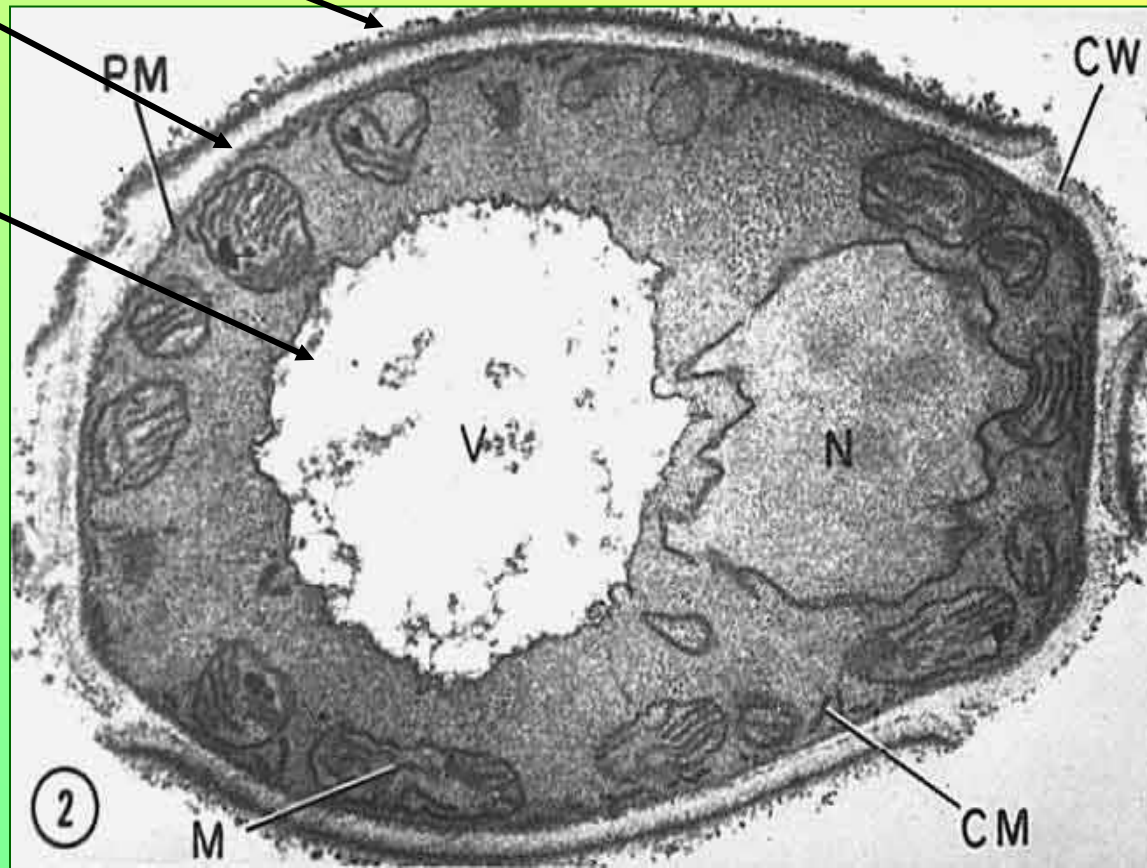
Seeneraku ehitus

Raku ümbritseb:

Kitiinist kest

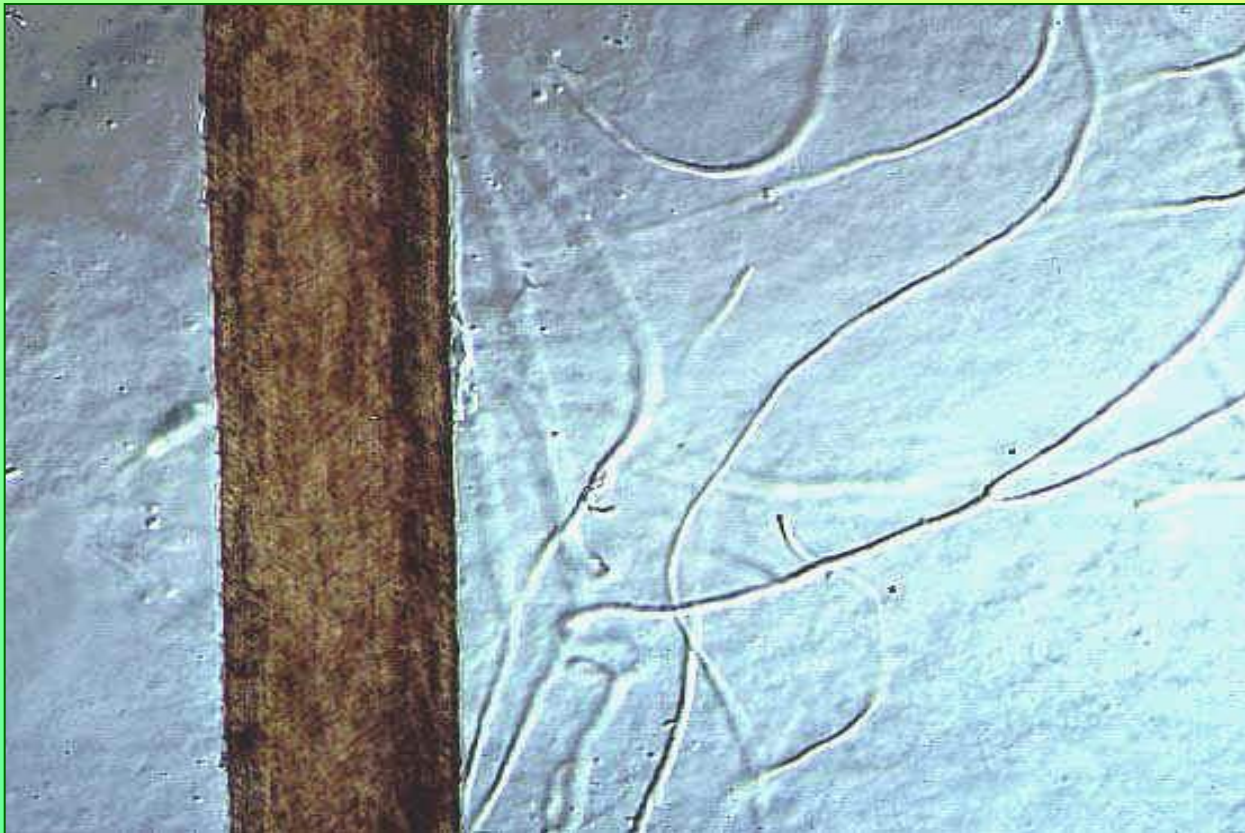
Membraan

Rakus leidub vakuoole

Seeneiidistik – mütseel

Hüüfid moodustavad omavahel
läbipõimunud seeneniidistiku e **mütseeli**

**juuksekarv +
*penicillium***

Seeneniidistik – mütseel

Seeneniidistik – mütseel

Seenerakk-võrdlus taimede ja loomadega

Seened

ei liigu

kest

(kitiin)

vakuoolid

plastiidid puuduvad olemas

glükogeen

l. rasvad

heterotroofid

Taimed

ei liigu

kest

(tselluloos)

vakuoolid

olemas

tärklis

taimsed õlid

autotroofid

Loomad

liiguvad

puudub

(glükokalüks)

puuduvad

puuduvad

glükogeen

l. rasvad

heterotroofid

Seente toitumisviisid

- Heterotroofid

- Saprootroofid: toituvad surnud orgaanilisest ainest

- Kogu keha pinnaga

- Biotroofid: toituvad elus orgaanilisest ainest

- (Haustorite abil)

- Parasiidid

- Sümbiondid

majavamm

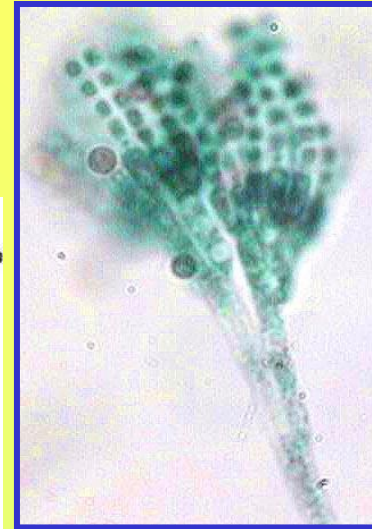
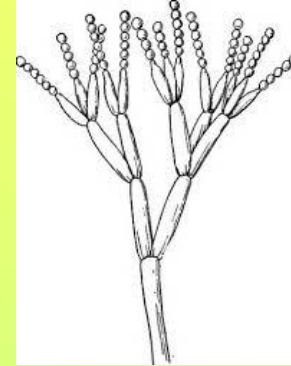
samblik

kõrrerooste

Seente paljunemine

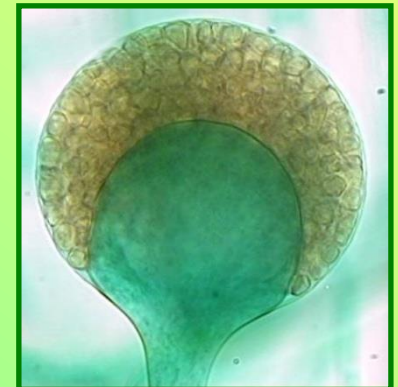
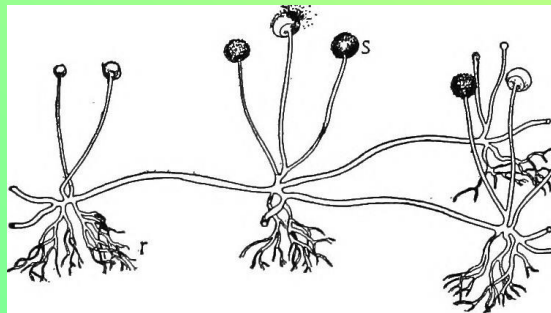
- **Eostega**

– **Mittesuguline** → **koniidid** e.
lüliesed

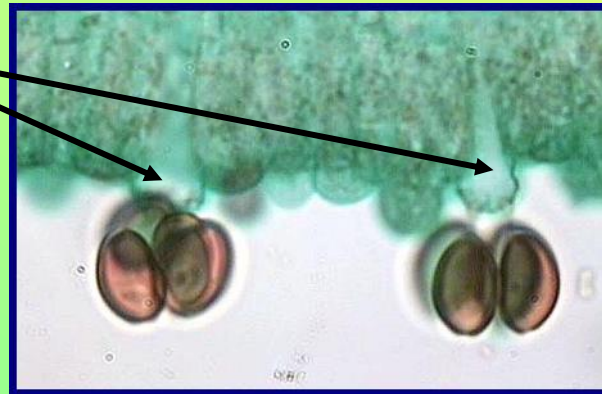
↓
sporangiumid e eospesad

<https://www.flickr.com/photos/internetarchivebookimages/20551903778>

Seente paljunemine

- Suguliselt 1) **viljakehad** (kübar ja jalg):
- Eoskand
- Eoslava

2) askused

4 hõimkonda:

 Ikkeseened

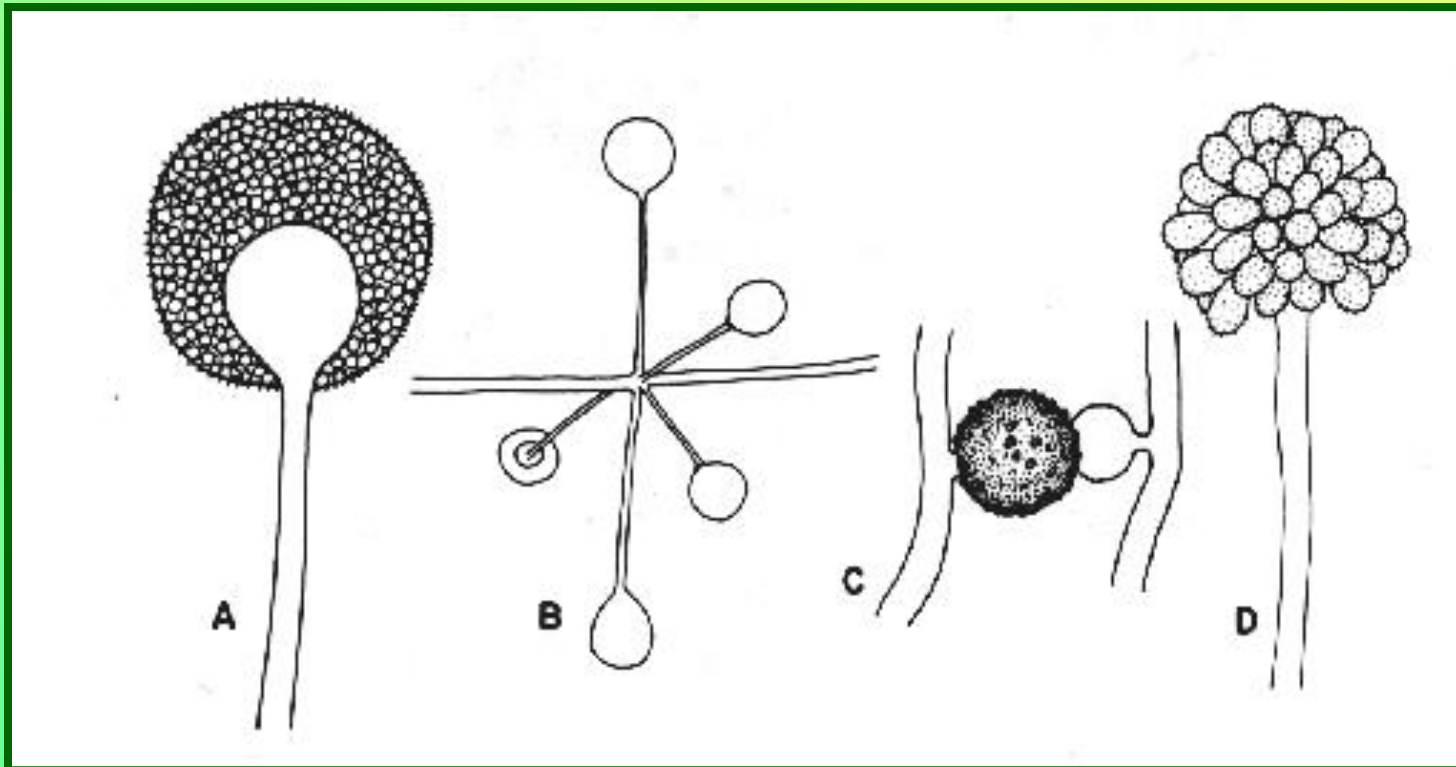
 Kottseened

 Kandseened

 Viburseened

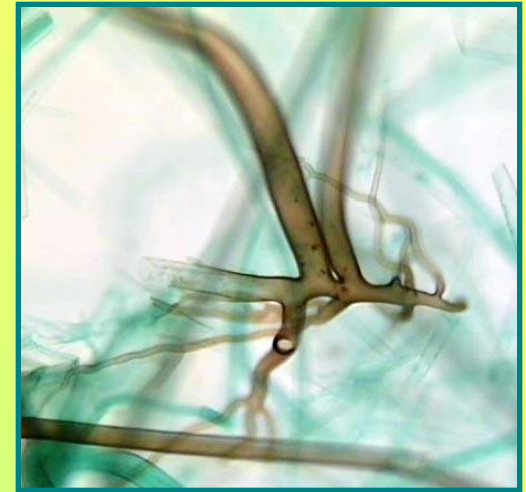
IKKESSEENED

- Rakuvaheseinad puuduvad,
- Sporangiumid
- Saprotroofid ja biotroofid:
mükoriisa kujundajad

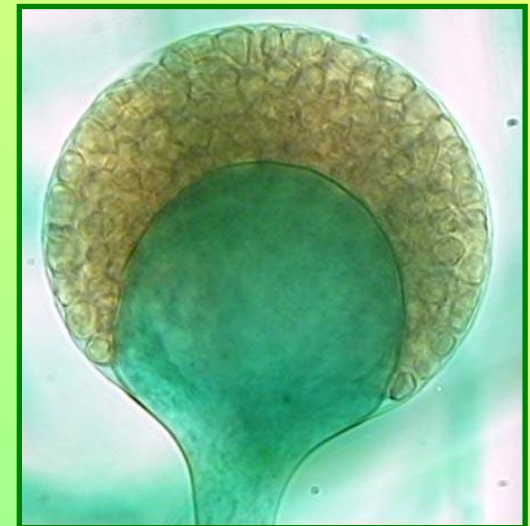

IKKESSEENED

Perekond **TÄPPHALLIK**
(*Rhizopus*)

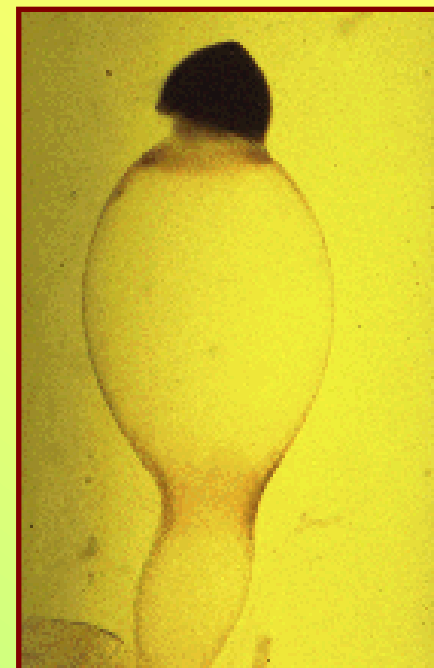
hüüf

sporangium

IKKESSEENED

Perekond **SÖNNIKUHALLIK**
(*Pilobolus*)

KOTTSEENED

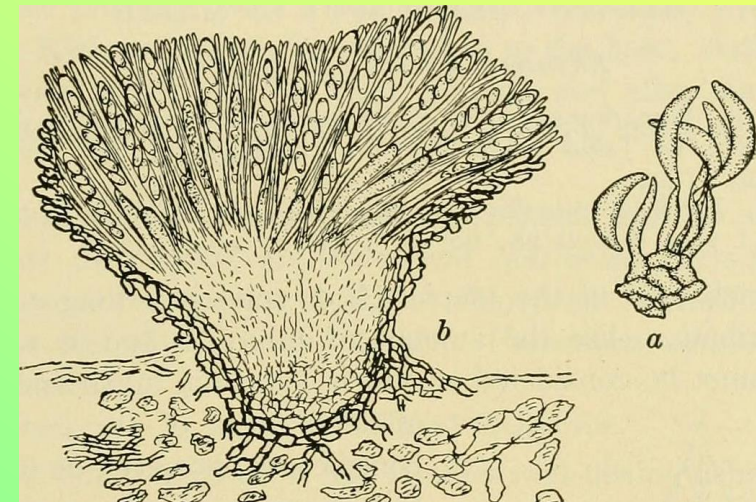
Rakuvaheseinad olemas

Mittesuguline paljunemine:

koniididega

Suguline paljunemine:

askused, kus eoskotid

<https://www.flickr.com/photos/internetarchivebookimages/1459698357>

9/

KOTTSEENED

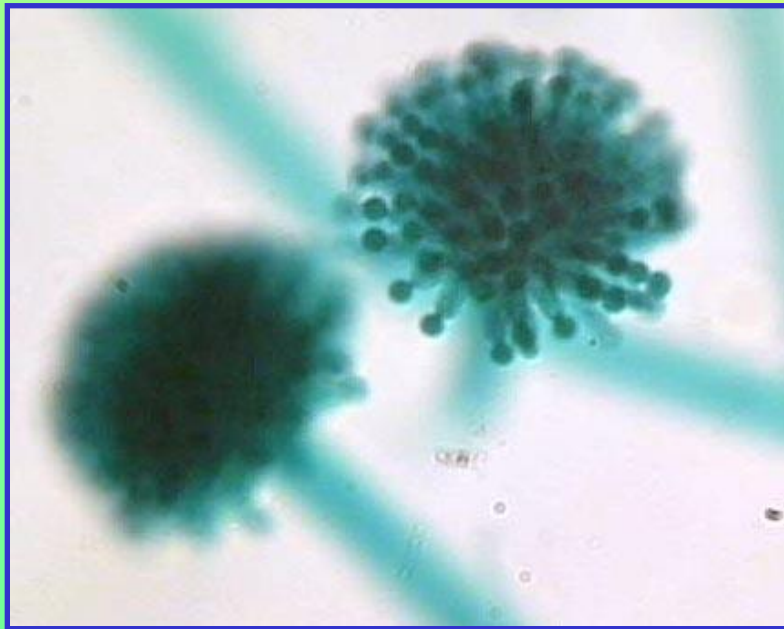
Perekond **PUNALIUDIK** (*Aleuria*)

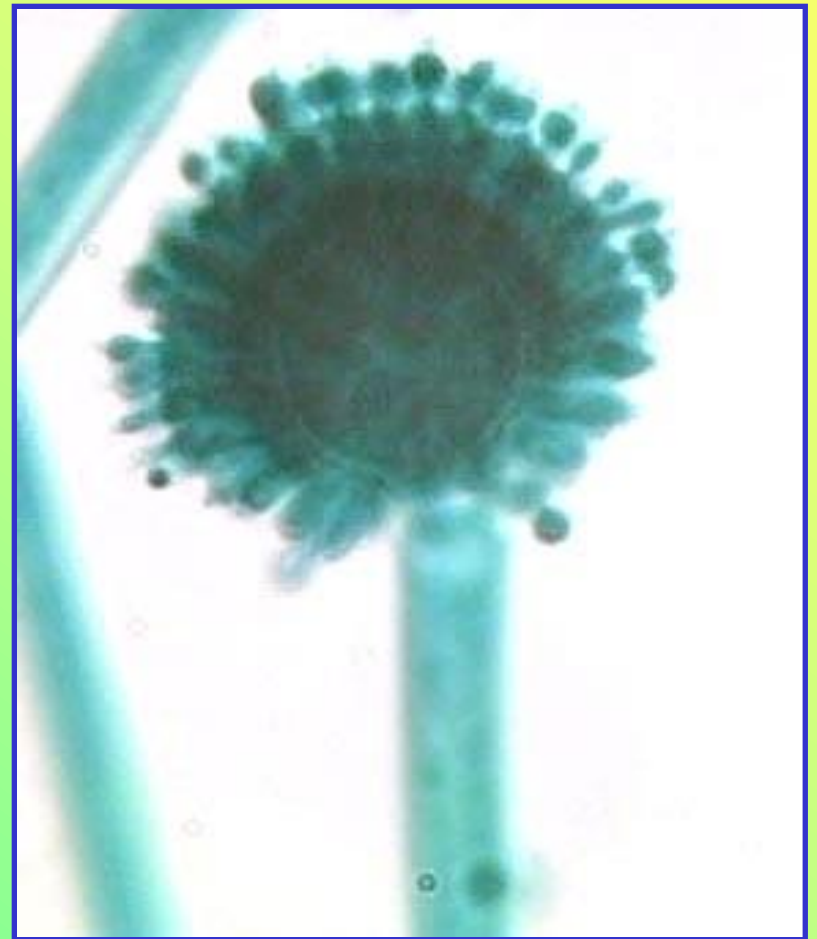
askused

KOTTSEENED

Perekond **KERAHALLIK** (*Aspergillus*)

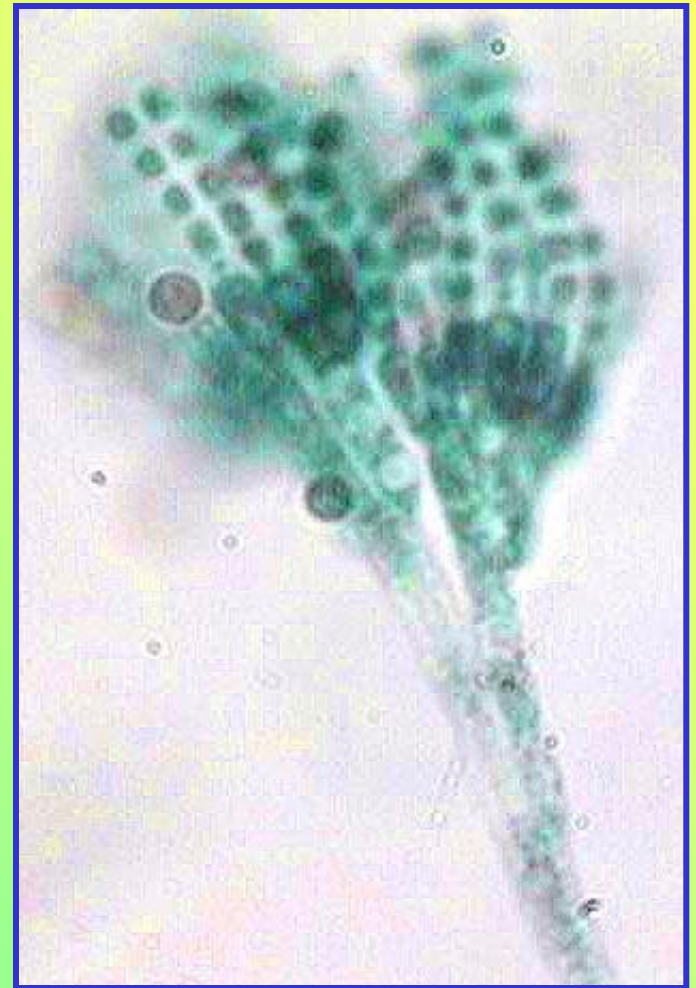

Koniidid

KOTTSEENED

Perekond **PINTSELHALLIK**
(*Penicillium*)

x 1000

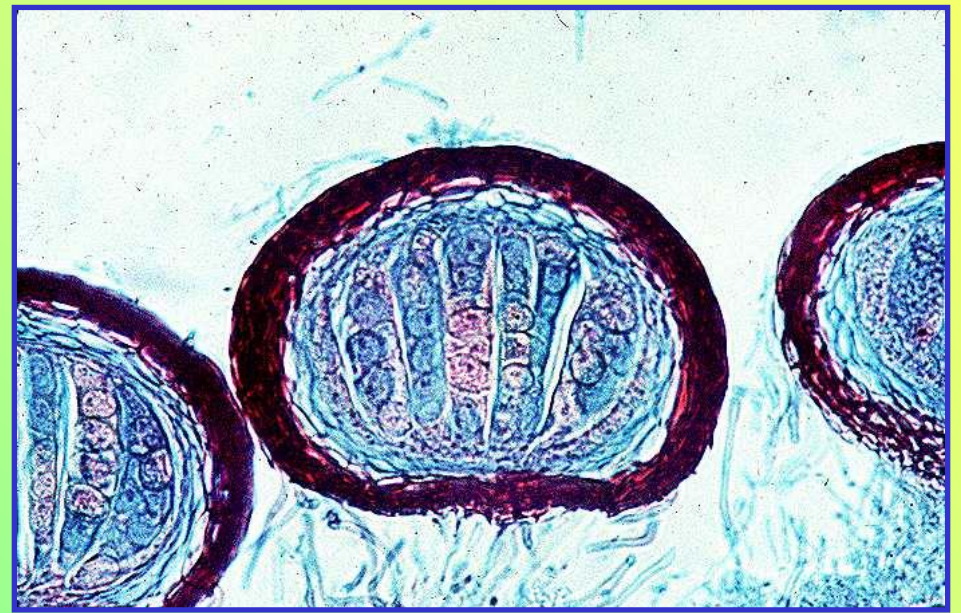
KOTTSEENED

Perekond **MÜRKEL**
(*Morchella*)

KOTTSEENED

Perekond **JAHUKASTE** (*Erysiphe*)

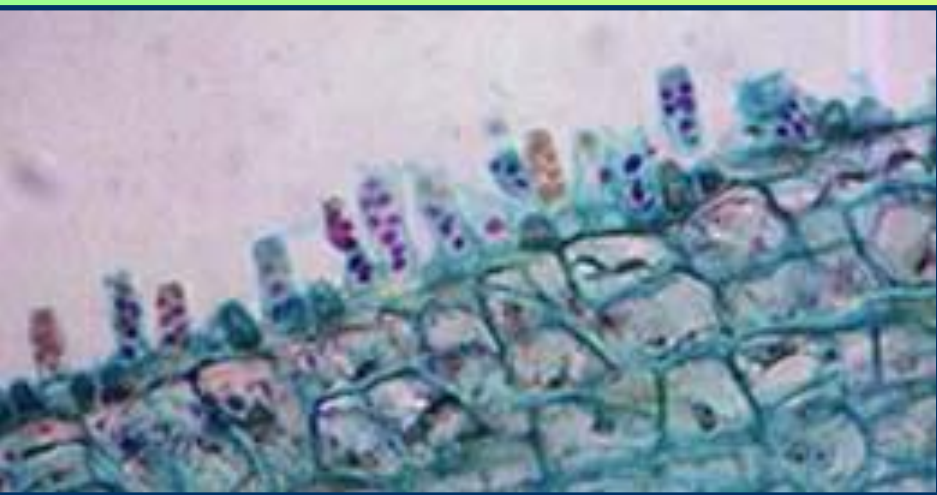

Perekond **JAHUKASTE** (*Erysiphe*)

KOTTSEENED

Perekond **LUUDI**K (*Taphrina*)

Luudik kirsil

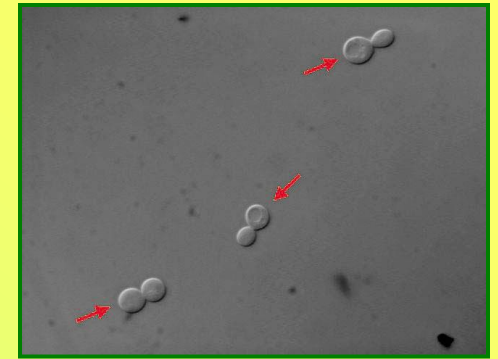

KOTTSEENED

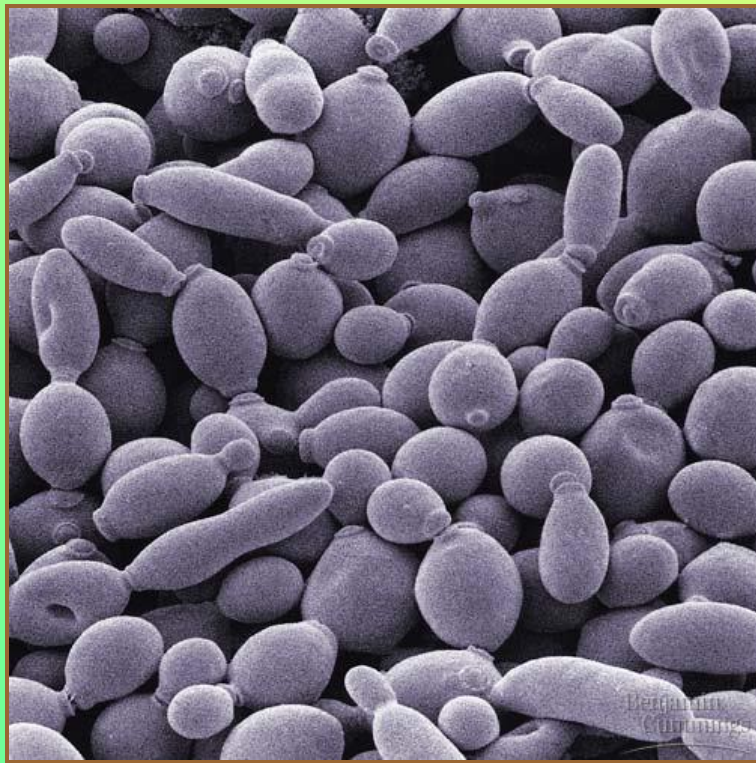
- Tuulepesa- kaseleudik

KOTTSEENED

Perekond PÄRMKOTTSEEN (*Saccharomyces*)

pungumine

x 1000

KOTTSEENED

Perekond **TUNGALTERA**
(*Claviceps*)

KANDSEENED

Paljunevad suguliselt:
Viljakeha koosneb kübarast
ja jalast
Kübara all eoslehekestel
või torudel eoslava, millel
paiknevatel eoskandadel
valmivad 4-kaupa eosed

KANDSEENED

Perekond **JUUREPÄHKEL** (*Rhizopogon*)

**Mükoriisa
taimejuurega**

KANDSEENED

Perekond MAATÄHT (*Geastrum*)

KANDSEENED

Perekond **PILVIK** (*Russula*)

KANDSEENED

Perekond **RIISIKAS** (*Lactarius*)

KANDSEENED

- Harilik põdramokk

KANDSEENED

Perekond **SERVIK** (*Pleurotus*)

KANDSEENED

Perekond **TANUSEEN** (*Phallus*)

<http://www.youtube.com/watch?NR=1&v=qpy5WpWEAsA>

KANDSEENED

Perekond **TATIK** (*Suillus*)

KANDSEENED

Perekond **TAEIK** (*Phellinus*)

KANDSEENED

Perekond **TULETAE**
(*Fomes*)

KANDSEENED

Perekond **VÄÄVLIK** (*Laetiporus*)

KANDSEENED

Perekond VAMM (*Serpula*)

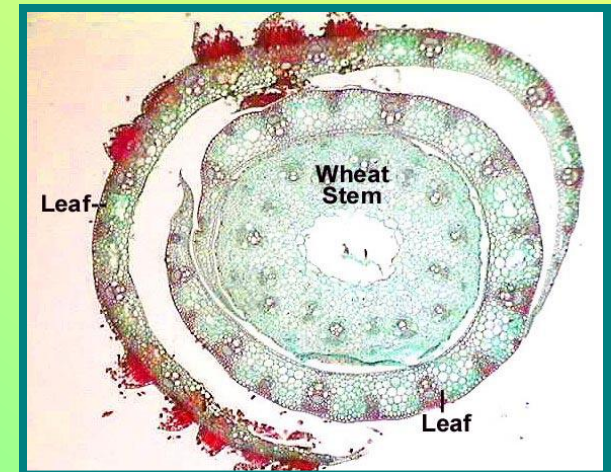
KANDSEENED

Perekond *TREMELLA*

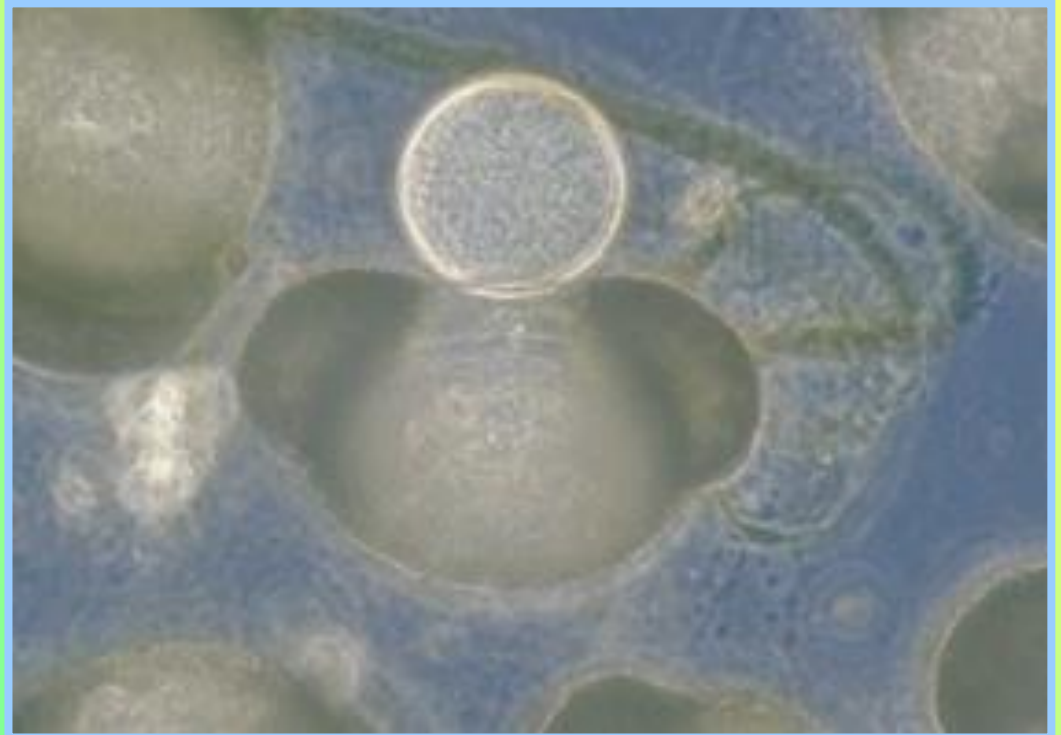
KANDSEENED

Perekond **KÖRREROOSTE**
(*Puccinia*)

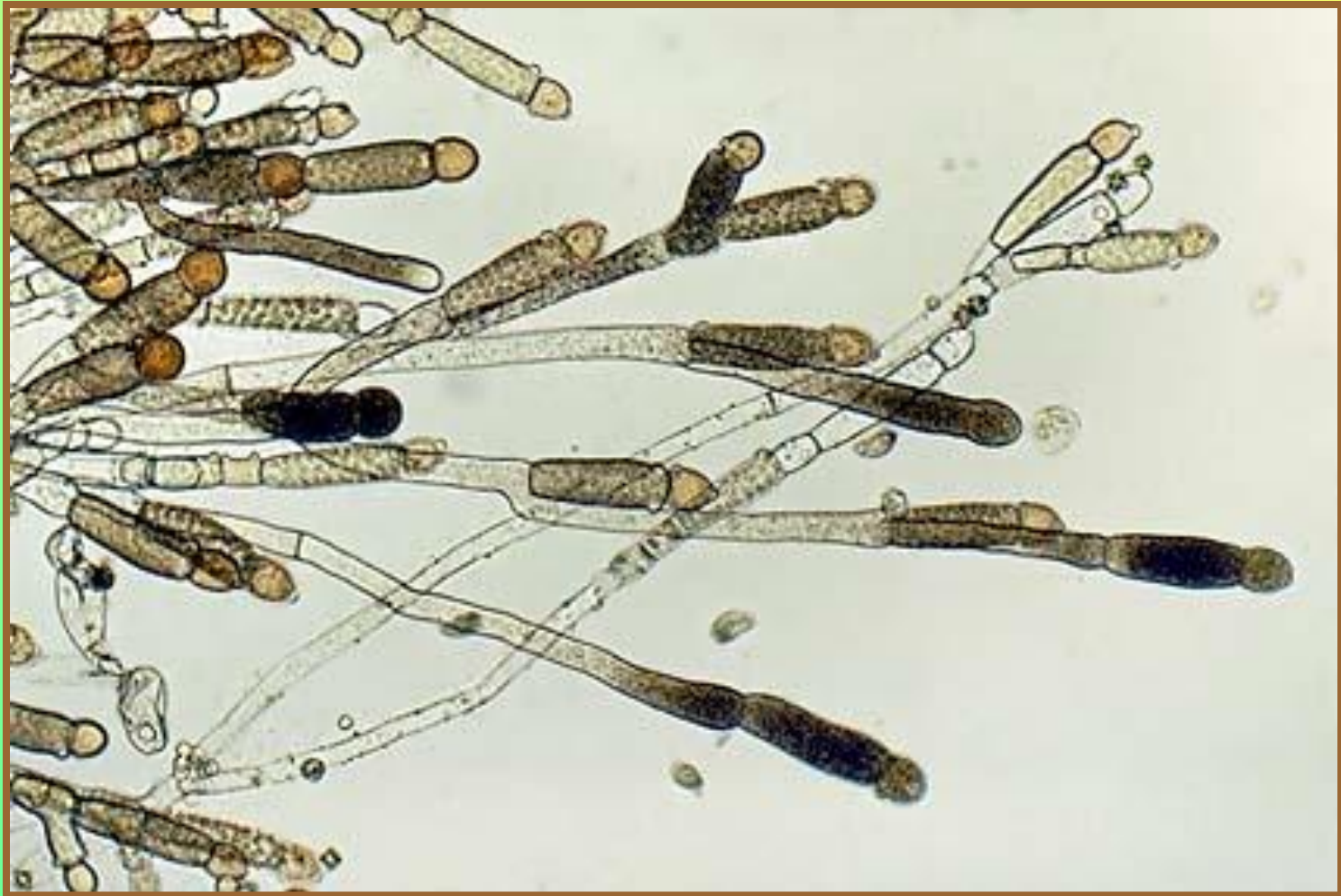

VIBURSEENED

Arenevad vees või
niiskes pinnases.
Viburiga varustatud
eosed

VIBURSEENED

Seente tähtsus — lagundajad

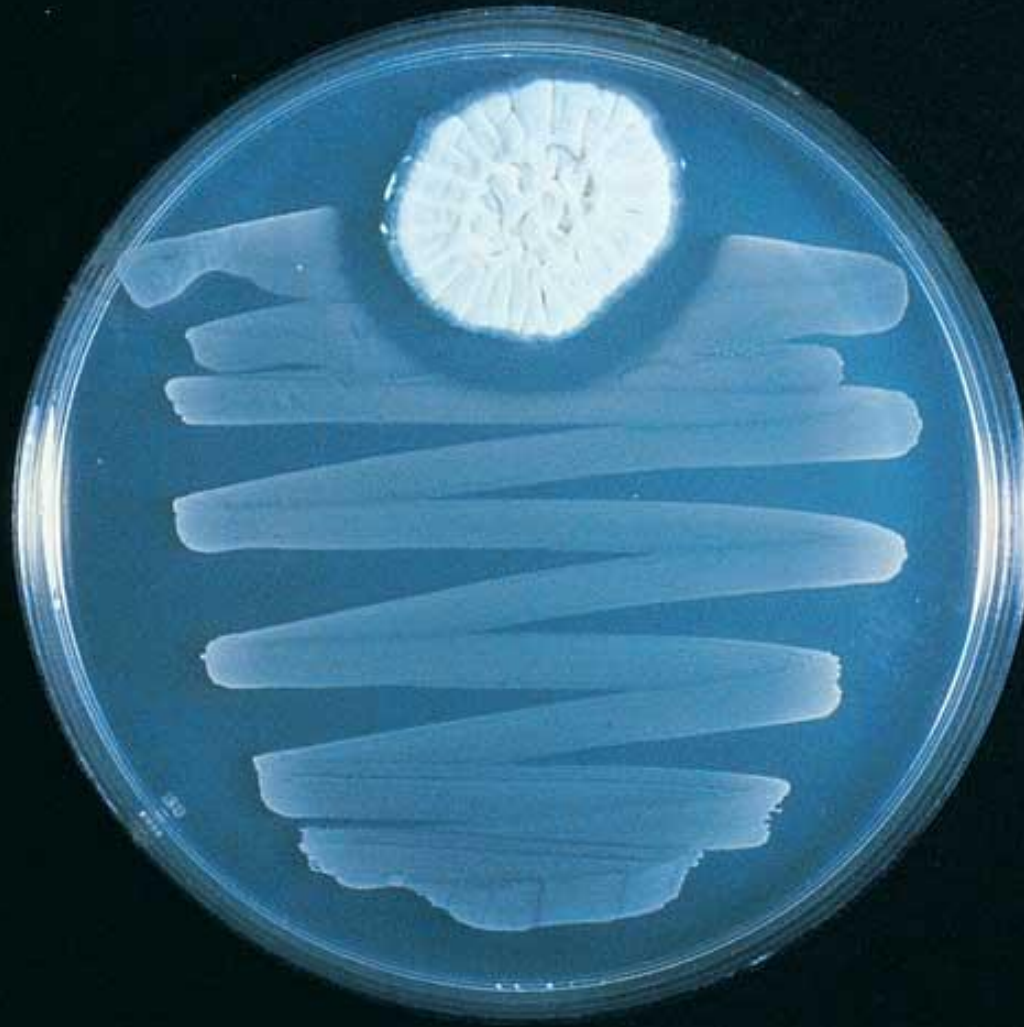

Nõiaringid

Benjamin
Vinnikas

Antibiootikumid

Kasutatud kirjandus

- <http://herba.folklore.ee/?menu=taime&botid=422>
- <http://ak.rapina.ee/jaan/puuv/taimek/taimekah.htm>
- <http://paber.maaleht.ee/?page=Targu%20Talita&grupp=targutalita&artikkel=3555>
- <http://ichn.iec.cat/bages/alzinar/etremella.htm>
- [http://www.environment.gov.au/biodiversity/abrs/publications/fungi/tr
emella-fuciformis.html](http://www.environment.gov.au/biodiversity/abrs/publications/fungi/tr
emella-fuciformis.html)
- <http://www.shop.forestland.info/austerserviku-seenepakk.html>
- <http://pilt.delfi.ee/en/picture/4370617/>
- https://farm6.staticflickr.com/5607/15375413609_0c06274b75_b.jpg
- http://www.loodusmuuseum.ee/public/Naitused/virtuaal_seen/lambataatik_t.jpg
- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:20100815_1818_Mold.jpg
- <https://www.flickr.com/photos/105314487@N06/15351417364>
- <https://www.flickr.com/photos/internetarchivebookimages/20747801335/>
- <https://www.flickr.com/photos/internetarchivebookimages/20551903778>
- <https://www.looduskalender.ee/node/19333>
- <https://www.flickr.com/photos/internetarchivebookimages/14596983579/>